

SZEKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA
AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEJYŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok-, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjejezőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: FÜLEI SZ. LAJOS.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □em-ként 6 fillér-
többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint
két szer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **BETEGH PÁL** könyvkereskedése, könyvnyomató és könyvkötő intézete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz. és hirdetések küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. — M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489 sz

Vármegyei közgyűlés.

Udvarhely vármegye törvényhatósági bizottsága az évi őszi rendes közgyűlését kishalmágyi Hollay Arthur főispán elnöke alatt folyó hó 13-án tartotta meg a tagok élénk részvétele mellett.

Ősi szokás szerint Jung-Cseke Lajos apát vezetésével hat tagú küldöttség hivta gyűlésbe főispánunkat, akit a tagok lelkes éljenzéssel fogadtak és aki az őszi közgyűlést a következő tartalmas beszéddel nyitotta meg:

T. közgyűlés!

Terjedelmes tárgysorozat áll előttünk, mely bő alkalmat nyújt az önkormányzati tevékenység kifejtésére. Midőn tárgyalásaink megkezdése előtt szíves figyelmüket néhány percre igénybe venni ohajtom, szükségesnek vélek néhány közérdekű ügyet felemlíteni.

Egyik a f. évi rendkívüli szárazság folytán a takarmányművekben és élelmi szerekben beállott hiány, mely aggodalommal tölti el nem csupán a mezőgazdasággal foglalkozó gazdáinkat, hanem megzavartván vármegyénk közönségének egyetemét. Szintugy érezni lehet a fagyos téli időszakkal egyidejűleg beköszöntő nyomornak hideg szelét. Talán feltűnik némelyek előtt, hogy tárgysorozatunkból hiányzik az intézkedés a fenyegető veszély elhárítása iránt. Épen ezért szükségesnek vélem némi megnyugtató kijelenteni, hogy magas kormányunk figyelmét nem kerülte ki ezen országsszerte érezhető csapás s a kormányunk egyik legfontosabb tevékenységét képezi a bekövetkező nyomornak lehető enyhítése. Én magam sem mulasztottam el egyetlen alkalmat sem,

hogy segítséget kérő szavamat felemljem a nyomor és nélkülözés által fenyegetett szegény népünk érdekében. A megalakított járási és központi segítő bizottságok előmunkálatainak és adatainak felhasználásával tettem meg a szükséges javaslatot kormányunkhoz, megfelelő közmunkálatok végzetéséhez szükséges pénzbeli, valamint kedvezményes árért adandó terménybeli segély iránt. Az inségügyi bizottság megbízásából a vármegye alispánja is folyamodott a thatósági utakon teljesítendő rendkívüli munkálatok engedélyezése iránt s ez ügyben lesz alkalma a t. közgyűlésnek épp a tegnapi napon leérkezett miniszteri leirat folytán határozatot hozni. Habár biztat a remény, hogy kormányunk jóindulata a közel jövőben is vármegyénk irányában tettekben fog nyilvánulni, mindazáltal nem mulaszthatom el különösen hangsúlyozni, hogy a fenyegető veszéllyel szemben közönségünk részéről is szükséges az okszerű gazdálkodás és takarékosság.

A másik fontos ügy, melyet ezuttal felemlíteni ohajtok, az a nagy eredmény, melyet közlekedésünk és közutaink gyökeres javítása érdekében a vezetésem alatt megbízott küldöttség kereskedelemügyi miniszter ur kegyességéből elérni tudott. Ha a helyi érdekű vasúti törzsrészevényeink részben mielőbb, esetleg pedig a helyi érdekű vasut államosításával a közel jövőben egészben beváltatnak és a fontosabb tthatósági utaink 1906. évtől kezdődőleg államosítatnak, — továbbá ha az ujlak—zsákadó tvh. közut a közeljövőben kiépítetik, mindez oly előnyöket nyujtana vármegyénknek, melyért hálával adózhatnánk jelenlegi kereskedelemügyi miniszterünknek. Akkor a vármegye képes lehetne a jelenleg elhanyagolt vicinális utakat is a közönség megterhelhetése nélkül kiépíttetni.

Ezuttal nem mulaszthatom el különös elismerésemet és köszönetemet kifejezni vármegyénk országgyűlési képviselőinek, kik közügyeink iránti

lelkes buzgalommal működtek közre abban az irányban, hogy vármegyénknek elhanyagolt közlekedési helyzetéről és a szükséges anyagi eszközök hiányáról a kereskedelemügyi kormányt kellően tájékoztatván, a vármegye kérelme a lehető legjobb indulatú fogadtatásban részesüljön.

Végül becses tudomására hozom a t. közgyűlésnek, hogy két érdemes bizottsági tagunk részesült a közelmúlt időben legfelsőbb kitüntetésben. — Koronás királyunk Ő császári és apostoli királyi Felseje Soó Gáspár főgimn. igazgatónak a Ferencz József rend lovagkeresztjét és Sándor Ferencz hom.-szentpáli községi bírónak a koronás ezüst érdemkeresztet méltóztatott legkegyelmesebben adományozni. Előbbi a tanügy terén, utóbbi a községi közigazgatás terén, de mindketten negyedszázadon át teljesített buzgó szolgálataikkal szerettek elismerésre méltó érdemeket. Legyenek üdvözölve ez alkalommal is mindketten.

Midőn szerencsém van a t. közgyűlés tagjait a legszívesebben üdvözölni és tanácskozásunkhoz szíves figyelmüket kérem, a közgyűlést ezenel megnyitom.

A mindvégig nagy figyelemmel, helyesléssel és éljenzéssel fogadott megnyitó után a jegyzőkönyv vezetésére: Á d á m Albert tb. főjegyzőt, a szólásra jelentkezők jegyzésére: Dr Keith Ferenc aljegyzőt, a névszerinti szavazás jegyzésére: Dr Keith és Szabó Gábor aljegyzőket nevezvén meg, a napirend megállapítása következett.

Első tárgyal a vármegyei tisztviselői nyugdíjalap jövő évi költségvetésével kapcsolatosan 2 százalékos vármegyei pótdadót névszerinti szavazással adott meg a közgyűlés; 56 igen és 1 nemmel szavazott.

Majd letárgyalták és elfogadták a vármegye közigazgatási és gyámhatósági szükségleteiről s ezek fedezéséről szóló jövő évi költségvetést. Az irodaszerek tételét fölemelték s a helyügyminiszter-től pótvavadalmazást kérelmeznek.

A „SZEKELY-UDVARHELY” TÁRCAJA.

Szegény ember dolga...

— A „Székely-Udvarhely” eredeti tárcája. —

— Bizony tekintetes uram, az megtörténik a szegény emberen... Én is voltam benn vagy 3 hónapig. Hogy miért? Egy kicsit nehéz a kezem... Hát az is eltelt...

— Aztán egyszer megtaláltam verni a feleségemet. Nem ennek a fiúnak az anyját, hanem a másodikat. Most megint asszony nélkül vagyok, s még ez a kötélrevaló is azzal keserít, hogy fináncnak akar menni. Lehet-e arról tenni valamit tekintetes uram?

— Hát megvertem, aztán beadott a törvényre... Azt mondja a nagysás járásbíró úr: — Hát maga öreg Máté Mihály, megint rosszba jár?

— Nagyságos járásbíró ur — mondom — élni akarok... aztán, hogy a házunk előtt magas kőgrádics van, a fehérség részeges s leezett, vagy mi. Igy. —

— Mert hát, az én első feleségem — az Isten nyugtassa — elég jó dolgos fehérség volt; de hát meghalt szegény. Egyedül maradtam a két fiuval s a gazdaság is nagyobb volt akkor. Itt a sógor, megmondhatja, hogy 4 ökörrrel jártam akkoriban, de ha 8 kellett akkor sem mentem a szomszédba kölcsönkérni. Bajos volt asszony nélkül megélni, hát ki is néztem egy jóbirtoku fehérséget. — Hallottam addig is imitt-amott, hogy iszik, hogy szereti az italt; de hát az ember boldog, aztán el is vettem.

— Hát igaz is volt. Az asszony megbecsülte magát egy kicsit, nem ivott az még ha kínáltam sem. Azt mondja, hogy árt neki az ital. No ha árt — mondom — annál jobb. Megörvendtem, de tettem magamat, hogy az asszony ne is lássa. Alig hogy eltelik 3—4 hét, hát látom, hogy szereti az italt; de erősen. Csak néztem egy darabig, mert hát az ember nem kezdheti mindjárt csak boszusággal. Később mondom aztán neki csak szép szóval — mert hát haraggal bajt igazítani nem lehet, ugy-e? —

— Hallod-e Juliska? Ügyes asszony vagy, kedvellek is, de igyál egy héten kétszer a mennyi beléd fér s a többi napon légy asszony.

— Abból nekem senki sem parancsol.

— Igy. Hát egyszer csak veszem észre, hogy ez is vesz el, az is. Egy kicsi buza, egy kicsi pityóka, egy kicsi rozs, egy kicsi kender... tyhü gyilkos teremtette baj van. Mert hát tekintetes uram, ha az asszony egyszer pusztító, ott aztán hiába szerez a gazda. Mert a jó asszony a kevésből is tud félre takarítani, de ahol rossz az asszony, ott hiába a sok, megverte az Isten az egész gazdaságot.

Elbusultam én is magamat, mert a drága szép gazdaság csak apadt szemlátomást; azt sem tudom hová, mire; egyszer egy ökröt kellett eladni, másszor egyebet, a kamrában hol volt valami, hol nem. Eleget mondtam neki, hogy hát hová lesz a sok drága gabona, költség.

Hát jól van. Elkövetkezett, hogy a kenderrel kezdtek dolgozni. Mondom a két fiúknak — akkor még a nagyobbik is élt — olyan teszem-veszem apró munkája volt az udvaron, most már csak ez él, ez is fináncnak akar menni; hiába

mondok neki, mert hát mi ér annyit, mint az édes apa tanácsa. De hát ő most másra hallgat, más lett az apja.

— Hát mondom a fiaknak: aztán ügyeljenek az asszonyra. Hát egyszer jön a nagyobbik fiam s azt mondja: édes apám a kendernek hiba van. Hija-e — mondom — aztán mennyi? Vagy tizenkét fő.

— Hát hiba van, mondom s avval kimegyek, hogy nézzem meg.

Az asszony akkor is ott bajlódott a többi között a kenderrel. Azt mondja nekem, hogy: hát mit néz ugy, tán a szálát olvassa. Mondom én is neki: Te, nincs-e hiba a kendernek, meg van-e mind? Azt mondja nagy hegyesen:

— Ha megvan, hát mind megvan.

— Keressük mi a fiakkal a kendert a hiuban, az udorban, a pincében, hát nincs sehol. A házban sincs sehol.

— Volt az asszonynak egy régi szuvas festett ládája, azt mindig bezárta kulccsal; ott volt a másik házban az ablak alatt. Örökké zárva tartotta s a kulcs ott volt a kebeliben. — Mondom neki: Asszony add ide a kulcsot. Ő még az apjának sem. No, megmérgeledöm én is, elékapom a szegletből a fejszét s egyet jót koppantok a tetejére. Régi volt, egy pillanat alatt betörött. Hát ott van a tizenkét fő kender s egy liter pálinka van bele takarva. No, mondom a fiaknak, ki innen a házból. Ahogy beteszik az ajtót, fogom amit közel kaphatok s ugy ellátam az asszonyt, hogy elnyult bele. Igy volt. Aztán elment s feladott. De három hétig is feküdt bele, s azt mondják, hogy még most is érzi.

Ez sem elég. Még egy asszonyt hoztam a

A vármegyei ház építése céljaira felvett kölcsönnek jövő évi törlesztésére szükséges 3 százalékos pótdótot kivetésére való felhatalmazást megadták. Ezzel kapcsolatosan kimondotta azonban a közgyűlés, hogy amennyiben a 3 százalék az adósság törlesztésére szükséges összeget felülmúlja, a maradvány, mint megtakarítás tartalékba helyezendő oly célból, hogy kedvező helyzet beálltával: a pótdótot alább szállítani lehessen.

A vármegyei tvh. közuti alap 1905—1906. évi költségvetését elfogadták s lépéseket tesznek az illetékes felsőbb hatóságnál, hogy némely közmunkák az inséges évre való tekintettel még a folyó évben foganatosíttassanak. Majd Ugron János volt alispán nyugdíjazását — Dr Kovácsy Albert ügyvéd ellevvéleménye és Dr Vále nts i k Ferenc tiszti főügyész pártoló indítványa megvitatása után — három szavazat különbséggel, kimondották. S ezzel egyszersmint teljes elégtételt szolgáltatottak egy fényes tehetségű, méltatlanul meghurcolt köztisztviselőnek, aki vármegyénk ügyei iránt állandóan és melegen érdeklődik. Pongrácz Sándor volt vármegyei hivatalos munkaképtelensége folytán szintén nyugdíjban részesült.

A tárgysorozat 5-ik és 24-ik pontja messze-kihatható anyagi javulást van hivatva eredményezni vármegyénk közgazdasági életében. Hollak y Arthur, köztisztviselő- és szeretetben álló főispánunk — a vármegye országgyűlési képviselőinek részvételével — maradandó emléket hagy vármegyénknek, fáradságot nem ismerő ügybuzgóságával, amelynek eredménye, hogy az udvarhely-parajdi, zetalaka-gyergyói, felsőboldogasszonyfalva-felsőrákosi, oláhfalva — zombori törvényhatósági utaknak állami közutakká való átválttatását Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter kilitásba helyezte. Ez a dicséretre nem szoruló szép tény vármegyénket igen sok tehertől megmentené, utaink jók lesznek. Így más megyei és elhanyagolt vicinális utainkat jókarba helyezhetjük; különösen ha sikerülni fog a szekely-udvarhely—héjjasfalvi vicinális vasutat állami kezelésbe helyezni és az összes törzsrészeket beváltani, a melyre nézve egyhangulag elfogadták D a n i e l Gábor és társainak a kereskedelemügyi és pénzügyi miniszterekhez intézendő felirat tárgyában beadott önálló indítványát.

Majd pedig Ugron János és társai szintén önálló indítványára egyhangulag elhatározták, hogy a földmívelésügyi miniszterhez feliratot intéznek, hogy a hasznos vadak és háziállatok védelme céljából a duvadak mérgezés által rendszeresen pusztítottassanak s az erdészeti szakközegzek igénybevehetése elrendeltesék.

Az alispáni és árvaszéki elnöki jelentés, valamint a számonkérőszéki jegyzőkönyv tudásul

házhöz. Az is jó módos asszony volt, arról is mondtak egyet is mást is, de hát én bolond fővel azt gondoltam, hogy más falusi, hát azért rájgák. Aztán az is itt hagyott; most egyedül vagunk ezzel a fiammal. Hát tekintetes uram, nekem elég ügyem-bajom volt az asszonyokkal.

— Hogy most mit csinálók? Hát most is ügyes-bajos dologban járom a törvényt. Nehéz a szegény ember dolga uram. Könnyű az uraknak! Ha nincs asszony, aki megfőzze az ebédet, elmennek a koresmába esznek ott; aztán más módjuk is elég van. De a szegény ember dolgozik, aztán ha hazamegy se étel, se semmi... Ammondó vagyok, hogy a jó asszonyt meg kell becsülni; én már eleget próbáltam; vén ember is vagyok, hát nekem elég volt...

— Van-e felesége? Nincs-e? No, hát ne is házasodjék...

— Nono, engedelmet instálok, vén ember vagyok, aztán ittam is egy kicsit; miért van olyan közel a zsidó? de azért nem vagyok rossz ember...

Hát más az urak dolga... Nincs semmi baj. — Most is a törvény utját járom. Azt mondja a tekintetes törvénybíró úr: hát maga megint válni akar?

— Most az egyszer még igen — mondom — de többet nem; nem én — mondom — elég bajom volt már az asszonyokkal. Hát elég is volt. Hanem azért mégis jó volna, ha hamar lejárná a törvény, mert bajos a szegény ember dolga uram; nincs aki egy jó kenyeret dagaszszon, aki egy kicsi meleg ételt főzzön... aztán... hát no... kinéztem már egy jó dolgos fehérsépet, igaz azt mondják, hogy... de hát sokat beszélnek az emberek, nem kell azt mind elhinni.

Gamma.

vétele után a háztartási alap kiadási rovatai között előforduló hitelátruházásra kért engedélyt az alispán. Többek fel- és hozzászólásával megállapították, hogy a folyó évi hitelt az irodaszükségleteknél azon hibás eljárás merítette ki, hogy a mult évi nyomtatványokért háromnegyed évre a számla nem volt kifizetve és az idejéig terjedő érvényesített. Ennek következtében a folyó évi irodai szükségletekre a megfelelő rovat alatt már nem jutott pénz és mégis a mult évben megtakarítás volt bejelentve a közgyűlésnek. Ezen szabálytalan eljárásnak jövőben való megállítására a közgyűlés kötelezte az alispánt, hogy a költségvetés terhére történő szállítások az azon évi költségvetés megfelelő rovatának terhére azonnal számvetőileg feljegyeztessék, hogy ezáltal a számadások többé fiktív megtakarításokat ne tartalmazzanak a tényleg fennálló adósságok mellőzésével.

A hivatalos előterjesztések után, a szabályrendeletek előtt az összes átiratokat letárgyalták. Ezek között Debrecen szab. kir. város és Sáros vármegye átirataira az országgyűléshez kérvényt intéztek, hogy a magyar nyelv és jelvények jogai a külképviseletekben törvény által érvényesíttessék. Tolnavármegye átiratát a vasuti sztrájk megismétlődésének megakadályozása tárgyában a képviselőházhöz intézendő kérvénnyel és a kormányhoz küldendő felirattal támogatják.

Az O. M. G. E.-nek a bevándorlás megakadályozása ügyében kelt átiratát a miniszterelnökhöz való felirattal; Zombor város átiratát, mely az élelmi szerek mesterséges megrágitását ohajtja korlátozni, felirattal támogatják.

Beregvármegyének II. Rákóczy Ferenc hainak Munkácson való elhelyezése és az 1687. évi ötödik és az 1715. évi XLIV. törvények eltolását célzó átiratát lelkes éljenzéssel fogadta a közgyűlés. Elhatározta, hogy a Munkácson való elhelyezést illető részt egyszerűen tudomásul veszi, ellenben pártoló feliratot intéz a kormányhoz, melyben a Rákóczy és társaira vonatkozó törvények eltolását kéri. A homoródoklándi járásban a B i n d e r Mihály elhalálozásával megürült járási mezőgazdasági biz. tagsági helyre B e n e d e k Imre nyug. főszolgabíró választották meg Ujválasztották az esküdtbírósg ügyében elbírálásra hivatott 12 bizalmi férfit is.

Több kisebb-nagyobb jelentőségű ügy letárgyalása után a közgyűlés főispánunk éttetésével d. u 4 óra 20 p.-kor véget ért.

Szemle.

Rövid pihenés után ismét berukkoltak a honatyák és máris látszólagos sötét felhők gyülekeznek az országház körül. Azonban még eddig apró előőrsi csatározásokban nyilvánul az ellenségeskedés.

Másképp áll a dolog a messze keleten, a hol rövid pihenés után ismét felébredt a vérivő démon. A nóta egy kissé változott, a refrain ugyanaz.

Ezuttal K u r o p a t k i n a támadó, de ezuttal is visszanyomja a fardatlan, lelkes japán sereg. A kedvenc eszme P o r t - A r t h u r felszabadítása, egy lépéssel sincs közelebb a megvalósításhoz és aligha szabadul fel, ámbár újabb határidőt kapott. Ezuttal november végéig.

Térjünk vissza a szomorú országból, a hol ismét vérszaggal telik meg a levegő, sokkal közelebb megtaláljuk Kaint.

A fővárosban V o j t a s e k Lajos egy felig vak, nyomorék ember leszurta öcsészt Vojtasek Józsefet. Igen nagy bizottsággal szurta a kést a szívébe, úgy hogy a 19 éves erőteljes fiatalember azonnal meghalt, Igen nagy oka volt rá: 2 korona fölött összeveszték; természetesen a pálinka is közbenjáró volt. A szerencsétlen testvérek különben jó családból valók. Anyjuk Holdházi Anna, kinek nővére Holdházi Mária József főherceg családjánál udvarhölgy volt és fivére néhai Holdházi püspök.

A mi jó szomszédunknak a kedves császár városnak is meg van a maga nagy szenzációja. Klein Henrik vésnök és a felesége Braun lakásukon meggyilkolták S z i k o r a Ervin bécsi kereskedőt. Az asszony — ki rovott multu és többször volt már fogházzal büntetve — apróhirdetés útján akadt méltó párjára, aki elég jó vagyoni viszonyok közt levő vésnök volt. Az áldozatot lakásukon zsákba kötve egy pamlag alá dugták el s annak lakásáról magukkal hozva értéktárgyait, elillantak. Jellemző, hogy — amint már a nyomozás megállapította — 3 napon át egy szobában tartózkodtak áldozatuk holttestével. Az érdemes párt a rendőrség erélyesen nyomozza.

A hét eseményei azonban nem mind ily tra-

gikusak. Így — legalább is az olvasóra nézve — sokkal derűsebb az alábbi eset: Egyik előkelő fővárosi étterembe gummikerekün érkezett valamelyik este egy elegáns megjelenésű ur egy felvilági hölgy társaságában. A hölgy társát gróf urnak szólította és ez meg is felelt a címnek, amennyiben külön szobát s válogatott menüvel vacsorát rendelt. Vacsora után bűvész-mutatványokkal mulattatta a gróf hölgyét s erre a célra el is kérte annak értékes gyémántos gyűrűjét. — Még egy 100 koronás bankjegyre is szüksége volt a mutatványhoz. S mivel nála éppen nem volt olyan, a a pincér készséggel szolgált vele a méltóságos urnak. A mutatvány sikerült is, amennyiben a gróf ur nemcsak a gyűrűt és bankót, hanem saját magát is eltüntette. A rendőrség persze nyomoz.

Az a hír járta be a lapokat, hogy K u b e l i k, a zseniális hegedűművész — ki tudvalevőleg S z é l l Mariannát vette nőül — nejétél válni készül. Persze nyomban következett a cáfolat is, amely szerint valami ádáz rokon ütött csupán vaklármát.

L u j z a hercegnő még mindig Párisban van és igen jól érzi magát. Félő azonban, hogy elméje megvizsgálása ügyében folytatott végtelen tárgyalások előbb-utóbb az újságírók és az olvasók eszét zavarják meg.

Az Apponyi ünnepélyes fogadtatása elmaradt. A nemes gróf, aki annyi odaadással igyekezett a szabad Amerika számára a kevésbé szabad Magyarországot felfedezni, egyenesen lefujt mindenemű önnepést.

Titokzatos eset foglalkoztatja mostanában Nagyváradot és környékét is. — A várostól pár kilométernyire van egy ódon kastély, mely egy külföldön élő gróf tulajdona. A nyár közepén elegánsan öltözött, borotvált arcú ur jelent meg a kastély felügyelőjénél s a gróf egy levelét adta át neki, melyben az állt, hogy az érkező vendégeknek engedjen teljesen szabad rendelkezést. A levelet hozó ur butorokat, szőnyeget hozatott, szakácsnét fogadott. Végre megérkeztek az Erdély felől jövő gyorsvonaton a várt vendégek is: nagyuri kinézésű férfi és egy lefátyolozott hölgy. A vendégek igen csendesesen viselkedtek, sőt szobáikat sem hagyták el. Éjjelenként azonban gyakran mulatozás zaja hangzott. A felügyelő végre nyugtalan lett s levelet írt a grófnak, de választ nem kapott. Levelek, csomagok gyakran érkeztek a kastélyba, de mindig a borotvált képű ur — a komornyik — címére. Egy izben azonban a felügyelő egy széttépett levelboríték foszlányai közt a román királyi monogramra akadt. Egy szép napon eltűntek a titokzatos vendégek s megjött a gróf válasza is, amelyben az állt, hogy a felügyelő valószínűleg álmodta az egész históriát és ő — a gróf — semmi levelet sem adott senkinek. A felügyelő már a rendőrséghez akart fordulni, de ekkor megjelent két kevésbé barátságos idegen és alaposan ráijesztettek a felügyelőre; olyasmit emlegetvén, hogy a titokzatos vendégek egyike egy fő h e r c e g... Most azonban a szállított butorok stb-ért sorra érkeznek a számlák és a megszorult felügyelő törheti a fejét rajta, hogy ami a kastélyban történt, gáláns eset volt-e vagy zseniális rablókaland.

Ugyancsak furesa eset történt a minap Párisban. A boulevard de la Chapellen robogott végig éppen egy gépkocsi, mikor vezetője figyelmessé lett egy embercsoportosulásra. Megállt és — mert jószívű — kocsijába vette az ott fekvő elalélt fiatal asszonyt. Azonban miközben a kórház felé rohant vele, utasainak száma egygyel megszaporodott. A fiatal asszony ugyanis egy egészséges fiúcskának adott életet, a gépész nagy ijedelmére, aki most már vad rohamban szállította utasait a kórház felé, hol átadta őket a betegfelvételi irodának.

Az „y” jogosulatlan használata — kihágás.

B-y Gy. földbirtokos följelentette B-i A. budapesti kereskedőt amiatt, hogy a cégtábláján és a nyomtatványain „y”-nal írja a nevét, holott az őt meg nem illeti. Az előjáróság a vádlottat felmentette, s a felmentő határozatot helybenhagyta, a főváros tanácsa, mint másodfoku iparhatóság is. A kereskedelmi miniszter most — a belügyminiszterrel és az igazságügyminiszterrel egyetértve — a tanács ítéletét megváltoztatta s a vádlottat negyven korona pénzbüntetéssel sújtotta, kötelezván öt egyuttal, hogy az ítélet kézbesítésétől számított 15 nap alatt cégtábláját és szétküldésre szánt üzleti nyomtatványait megfelelően igazítsa ki.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága

havi rendes ülését kishalmágyi Holla ky Arthur főispán elnöklete alatt szerdán délelőtt tartotta meg.

Dr D a m o k o s alispán jelentéséből kitűnik, hogy vármegyénk közbiztonsága nagyon változatos volt. Hatóság elleni erőszak 9, szemérem elleni büntetés 2, rágalmozás 2, ember élet elleni büntetés 5, testi-sértés 21, magánlak sértés 8, lopás 14, jogtalan elcsapítás 4, vagyonrongálás 4, túzokozás 10, közigazgatási hatóság elé utalt kihágás 264 esetben fordult elő. Megemlékezik a kir. adóhivatal és a kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétség átköltözködéséről, valamint a székelyudvarhelyi-parajdi távbeszélő hálózat kiépítéséről. Főispánunk az oklándi főszolgabírósg ügykezelését megvizsgálta a tapasztalt rend és pontosság felett megelégedését nyilvánította.

Dr P a a l Árpád árvaszéki ülnök a vármegyei és városi árvaszékről tett jelentést. Gyámság alatt 11501 egység volt és 11382 maradt, gondnokság alatt pedig 647 egység.

Dr L e n g y e l József tiszti főorvos a közegészségügyet — mult hónaphoz viszonyítva — igen kedvezőnek jelzi, amennyiben a különböző bel- és hevenyferőző betegségek kevesebb számban fordulnak elő. A vármegyei kórházban 179 beteget és a vármegyében összesen 49 ragályos bajban szenvedőt ápoltak.

Dr J a n k o v i c h Pál székelykeresztúri járási orvos az egészségügy érdekében állónak tartaná, ha az új építkezéseknél a tervezeteken az ürszékek helye is föltüntetést nyerne s a lakhatási engedélyt nem kellene addig kiadni, míg a felépítés nincs igazolva, mert emiatt sok hátrány van.

E m b e r János kir. tanfelügyelő igen tartalmas és kimerítő jelentésben számol be a mult hónap tanügyi mozzanatairól. Iskoláztatásait megkezdette s eközben bepillantott néhány iskolába és a székelykeresztúri tanítóképző intézetbe. Ez utóbbi helyen a tanulók mult évi sztrajkolásának okait szintén megfigyelés tárgyává tette s úgy véli, hogy annak oka az internátusi tanárok gyakori változása s ez egyirányú nevelés hatásának megszakításában kereshető — a bebizonyított nem nyert külső behatásokon kívül. Az etédi tanítót az ev. ref. egyház kántorának nem fogadta el, de az ügy a miniszterium által közelebbről eldöntetik. Fiaifalván új kántor-tanítói lak építése vált szükségessé. C h a l u p k a Rezső kir. tanfelügyelői tollnok e hó 9-én állását elfoglalta, Thott Károly igazgató-tanító pedig remélhetőleg továbbra is itt marad s így a teljesen föl szaporodott ügyforgalom rövid idő alatt rendes menetet nyerend. A bethfalvi állami iskolához B o k o r Károly és az etédihez L ő r i n c z András okl. tanítók nevezettek ki. V i t á l i s n é Bartalis Ilona parajdi áll. tanítónő nyugdíjazást nyert s helyébe K a k u c s n é Veress Ilona nevezetett ki rendes tanítónőnek.

M o l n á r Lajos kir. pénzügyigazgató jelentése szerint egyenes adóból 57193 K 51 f, hadmentességi díjba 417 K 40 f, bélyeg- és jogilletékben 13046 K 23 fillérrel több, ellenben fogya-ztási és talanóban 9394 K 80 f s dohányjövédékben 171 K 05 fillérrel kevesebb folyt be, mint a mult év hasonló havában. Ideiglenes házaadmentességet 9, adó és illetékfizetési használtat 36 esetben engedélyezett a kir. pénzügyigazgató-ság.

D i e m á r Károly kir. ügyész jelenti, hogy a központi és két kir. járásbírósgai fogházban összesen 10 vizsgálati és 92 elítélt fogoly volt letartóztatva.

D i ó s z e g h y Samu kir. főmérnök az utakat és tartozékait jókarban levőknek mondja, leszámítva az oklándi—vargyasi építés alatti utvonalat, hol a közlekedés máris nagy arányokat öltött s ahol a többnapos esőzés miatt a műtárgyak felületén való közlekedés nehézséggel járt. Ezzel kapcsolatban Diószeghy főmérnök javaslatára kiondotta a bizottság, hogy a kolozsvári üzletvezetőséget megkeresi és fölkéri, hogy a székelyudvarhelyi vasuti személypáztárnál az ország minden nagyobb vasutállomására érvényes I—III. oszt. vasuti menetjegyeket tartasson az utazóközönség számára. Továbbá felirnak a kereskedelemügyi miniszterhez a helybeli posta- és távirahivatalnak nagyobb helyiségbe való áthelyezése végett. (A helyiség elég bő volna a posta számára, csupán a távirat és telefont kellene az emeleti részen elhelyezni. Szerk.) A mozgó postaszolgáltatnak nagyobb gondnal való teljesítése és a székelyudvar-

hely—héjjasfalvi vasut mentén úgy délelőtt, mint délután minden állomáson a postai küldemények le és feladhatók legyenek — a kereskedelmi miniszterhez feliratot intéznek.

Z o n d a József tvh. m. kir. állatorvos az állategészség állapotát javulófélben levőnek mondja. A vásárok egyes helyeken már megtarthatók voltak.

D a n i e l Lajos közgazdasági előadó jelentését Á d á m Albert th. főjegyző adta elő. E szerint a pityóka közepes, a lóhere jó közepes magtermést ad egyes helyeken. A legelők a szeptemberi esők nyomán felujultak s elég tápláléka van az állatoknak. Azonban egyuttal azért fohászkozik, vajha minél hosszabb időig kint legelhetnek az állatok!

A bizottság az összes jelentéseket tudomásul vette és a fegyelmi választmányba Sziklay P. Gyula id. nyug. tanfelügyelő helyett E m b e r János kir. tanfelügyelőt választotta meg.

Több magán és közérdekű ügy elintézése után az ülés véget ért.

Tan- és nevelésügy.

Az udvarhelyvármegyei „Tanító Egylet” honorodjárású fiók-köre őszi rendes gyűlését október hó 6-án Derzsen tartotta meg a tagoknak csaknem teljes számu részvétele mellett. Jelen volt a gyűlésen S á n d o r Gergely unitárius lelkész, B i r ó Károly körjegyző s ezenkívül több tanügybarát is, mint vendég.

A gyűlés K r i z a Sándor elnöknek tartalmas megnyitójával vette kezdetét, melylyel lekötötte a hallgatóság figyelmét s általános tetszést nyert.

Gyakorlati tanítást S z a t h m á r i Miklós derzsi tanító tartott; a Természetrájzból ismeretve az „almafát” az V. osztályban teljes sikerrel.

A megelőző gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után, ami észrevétel nélkül fogadtatott el, felolvasták az időközben érkezett átiratokat, melyek közül a kir. tanfelügyelő ur levele, melyben a gyűlésre szóló meghívóra válaszol, tetszést keltett s eljenzéssel vétetett tudomásul. Felolvasatott a központi választmány átirata is; mi tudomásul vétetett. P o p p o v Péter kir. tanfelügyelőségi tollnok és E. K e m é n y f i Katinka bucsulevelei következtek sorra, kiknek távozása miatt sajnálatát fejezi ki a gyűlés jegyzőkönyvében.

Felolvasást tartott S z a t h m á r i Miklós derzsi tanító „Minő nevelési eljárással szoktam a kötelesség érzetet a gyermekben fejleszteni” című tételről, miért elismerést és köszönetet nyert.

P a t a k i József dályai tanító „Október 6-ika” című költeményt szavalt, mely méltó volt a nagy nap emlékéhez; tapsot és elismerést nyert és érdemelt. — Ének-quartettet adtak elő: D e r z s i Géza, K i s s Mózes Deák Mózes és V á r i Elek. — A sikert mutatja az, hogy a gyűlésen kétszer, a közebeden is kétszer ismételték a gyönyörű egyveleget. Elismerést és köszönetet nyertek.

Az indítványok során G y e r k e s Mihálynak a „Népnevelési egylet” felállítására vonatkozó indítványa került sorra, mely tárgyalatván, J a k a b József előadó előterjesztése után oly értelműleg fogadtatott el a többség által, hogy a fiók kör a javaslat eszméit helyesnek tartja, de megvalósítását csak úgy látja keresztülvihetőnek, ha a mostani tanító-körök fentartatnak, illetve ezek belső életét a „Népnevelési egylet” felállítása nem ériüti.

Folyó ügyek tárgyalására s a jövő gyűlés helyének megállapítása után, a gyűlés véget ért.

Majd közebed volt, melyen nagyjainkról megemlékeztünk. Nagy tetszést aratott S á n d o r Gergely derzsi lelkész felköszöntője, melyben az október 6-iki nagy nap emlékére ürit poharat s melynek hatása alatt a testület állva éneklte a Hymnust. Sötétben — a derzsi tanító-testület szives vendégszeretetéet dícsérve — mentünk ottho-nunkba. S. S.

Irodalom.

Előfizetési felhívás

Most, midőn Udvarhely vármegye földrajzát a földrajzi előfogalmakkal a népiskola III. osztálya részére sajtó alá adtam, ezzel egyidejűleg már régebben megírva heverő következő négy munkámra hirdetek előfizetést, u. m.:

1. „Költemények”, egy kötetben.
2. „Gondolatok a családi nevelésről”, egy kötetben.

3. „Lili és Lola elbeszélések”, egy kötetben.
4. „A comtesse virága” regény, egy kötetben.

Majdnem egy negyed évszázad óta foglalkozom az irogatással. Lelkem őszinte álmait szivem érzelmei nem engedték széteszlni; irtam verset és prózát, úgy mint egy benső kényszer hatalma erre vagy arra kényszerített. Látva azonban azt, hogy a mai kor nem az álmok és ábrándok kora, hanem inkább az anyagiak vadászatából áll; amit irtam azt nem vittem mindjárt piacra, félre tettem és dolgoztam tovább. Távol minden hiúság és feltűnési vágytól, ez alkalommal is csak azon munkámat vagyok hajlandó kiadni, melyekre leg-alább annyi előfizető jelentkezik, a mivel a nyomdai költségeket fedezhetem. Ettől függ, hogy melyik könyvem fog megjelenni...

Felhívásomhoz dícséretet nem csatolok, hisz minden munkának maga-magát kell dícsérnie; csak annyit jegyzek meg, hogy a regény kivételével a másik három mű nagyobb része a fővárosi és vidéki lapokban szétszórva megjelent.

A 10—14 nyomtatott ivre terjedő kötetek előfizetési ára fűzött példányonként 2 korona. Az előfizetési pénzeket 1905. január közepéig kérem címre beküldeni. A megrendelt példányokat abból, amelyik könyv kiadható lesz, február folyamán bérmentve fogom megküldeni, amelyik pedig kiadható nem lesz, annak előfizetése pénzeit visszaküldöm, vagy akik beleegyeznek a kiadásra szánt mű előfizetői közé sorolom.

Kariársaim, ismerőseim és a nagyközönség szives pártfogását kérve, maradtam

Székelyudvarhelyt, 1904 október hó 14-én

kiváló tisztelettel:

Kertész Albert s. k.,
tanító.

Építőmesteri iparnak kőműves-mester által való jogosulatlan gyakorlása az 1884. XVII. t.-c. 10 §-ába ütköző kihágást képez, a kereskedelmi miniszter 1905. aug. 14-én 21559. szám alatt kelt elvi határozata szerint.

Különfélék.

A vármegyei inségügyi bizottság ülése.

Vármegyénk inségügyi központi bizottsága Holla ky Arthur főispán elnöklete alatt e napokban igen fontos tárgysorozatú ülést tartott.

Az ülésen az elnökön kívül P á l f f y Dénes földbirtokos, Dr D a m o k o s Andor alispán S á n d o r Mózes kir. tanácsos, Dr D e m e t e r Lőrinc, G á l f f y Kálmán és S z a b a d y Tivadar főszolgabírák, Dr V á l e n t s i k t. főügyész, G o t t h á r d János pénzügyi számvizsgáló, J u n g - C s e k e Lajos apát, Dr T ö r ö k Albert, D á n i e l Károly, M á t h é Pál, S z a b ó István, U g r o n János, U g r o n Zoltán, S z ö l l ő s i Sámuel, D i ó s z e g h y Samu, D o r n e r Béla, H l a t k y Miklós jelentek meg.

A bizottság Dr D a m o k o s alispánt és P á l f f y Dénes földbirtokost alelnököknek választotta s a jegyzőkönyv vezetésére P é c h y Jenő főispáni titkárt kérte föl.

Beható tárgyalás alá vették a járási inségügyi bizottságok jelentéseit és jegyzőkönyveit s ezek alapján a következő megállapodásokra jutottak:

1. 11.074 mmázsa szénának mmázsanként 5 korona kedvezményes árban, illetve ugyanannyi árpa, v. zabszalmának mmázsanként 2 K kedvezményes árban készízetés mellett engedélyezését kérelmezik, az állatállomány fenntartása érdekében.

2. A szegényebb osztályhoz tartozó egyének részére a drágaság folytán beálló nélkülözés enyhítésére s a legszükségesebb élelmi szerek biztosítására kedvezményes áron, a beszerzési ár 30 százaléka elengedésével 3000 mm. tengeri és 300 mmázsa paszuly kiosztását. Ezen készlet a szigorú tél beálltáig raktárilag készletben tartandó.

3. A keresetre szorult szegényebb munkásgyének (szám szerint 5199 egység) által inségmunkálatok végeztessenek és pedig a vicinális utakon 83000 K, vizszabályozásnál 14731 K, az ujlak—zsákodi th. uton egyelőre 50000 K, összo-

sen 147,731 korona értékben, melyből 90,000 K államsegély utján volna fedezendő.

4. Testi fogyatkozás miatt teljesen munkaképtelen szegények (számszerint 1367 szegény segélyezésére 8082 K segély szükséges).

Miután ily súlyos helyzet előtt áll vármegyénk közönsége, a következő vicinális utak építésére kérelmeztek államsegélyt:

1. A böződujalvi—árcsóra 30000 K; 2. az alsósófalva—siklódira 30000 K; 4. a rava—hidgkúti közdüllő-utra pedig 3000 koronát.

Ezekhez járul még a Fiafalva község határának tagosításával kapcsolatos vizszabályozási munkálat létesítése is, a melyért nevezett község közvetlenül is folyamodott a földmivelésügyi miniszterhez. Ez 14730 K-ra van előirányozva a kulturmérnökség által s a bizottság ennek 50 százalékát inségsegélyként kéri meg.

Vajha önzetlenül dolgozó főispánunk s a lelkes bizottság fáradozása kellő eredménnyel járna és népünk sanyaru helyzetén a kormány eddig is több irányban tapasztalt jóindulata folytán segíthetneak!

— **Esküvő.** Lécfalvi Gyárfás Endre és neje sáros-magyarberkeszi Katona Ilona örömmel tudatják Anna leányuknak magyar-gerőmonostori Kabós Ferenc országgyűlési képviselővel, néhai magyar-gerőmonostori Kabós László kir. táblai tanácselnök és neje gidófalvi Gidófalvy Szabina fiával, folyó évi október hó 15-én Székelykeresztúron történt egybekelését.

— **Választmányi ülés.** Az Udvarhelyvármegyei Múzeum-Egyesület ma vasárnap d. u. 3 órakor választmányi ülést tart a vármegyei ház kistermében.

— **Papbeiktatás.** Kádár Dénes volt muzsnai ev. ref. papot e hó 9-én nagy ünnepséggel költöztették új állomáshelyére Nagyalambfalvára. Az új lelkes szülőfalujának apraja-nagyja részt vett az ünnepségen. Nagysolymosi Koncz Ármán gyógyszerész, a község első birtokosa, mintegy 30 tagból álló fehérlóvas bandérium élén fogadta az új papot Agyagfalvánál s így haladt a menet a község határszéleig, hol tűzölök és igen nagy közönség várta. A falu végén Ádám Dénes körjegyző, a paplakban Beke Albert igazgató üdvözölte s este az egyházközség közös vacsorát rendezett új papja tiszteletére. Muzsnából Miklós Sándor gőzmalomtulajdonos vezetésével küldöttség kísérte, akik másnap érzékeny bucsuzással tértek haza. Hétfőn volt a beköszöntő s az új lelkes Páter Károly esperes iktatta be hivatalába. Ennek végeztével pedig 80 terítékes közebed következett, a melyen a vidéki papok és tanítók kivül a község értelmisége vett részt. Az ebéd alkalmából felköszöntök voltak s Kelemen János nyugalomba vonult papot táviratilag üdvözölték. Nagy hálaára kötelezte Koncz Ármán földbirtokos élénk részvételével a községet.

— **Bimbó hullás.** Nagy csapás érte Mihály János helybeli kir. törvényszéki bírót és nejét. F. hó 14-én reggel Teréz nevű 4 hónapos kis leányuk meghalt. A lesújtó szomorúság, mely városunk egyik közszereplőjének és tiszteletnek örvendő polgárát érte, a közönség körében általános részvételt keltett.

— **„Erdély”.** Most jelent meg az Erdélyi Kárpát-Egyesület honismertető képes havi szemléjének legújabb 7-8-ik száma, mely úgy tartalomra, mint illusztrációk tekintetében méltán sorakozik az élénken szerkesztett eddigi füzetekhez. Vezető cikkelyben foglalkozik a folyóirat a rendkívül száraz és forró nyárra való hivatkozással a napsugárzás káros következményeivel, majd Tanács József humorosan megírt rézbányai kirándulásából az E. K. E. által ott készített turista alkotások fölől nyerünk részletes tájékozást a Körös eredete, a vízjátékok és barlangok egész sorát és a Nagy-Bihartelől megmászásának körülményeit ecsetelvény. Néprajzi szempontból egészen fölfedezés számba megy egy ősi székely hangszernak — a timborának a bemutatása tarcsafalvi Pálffy Aladár tollából, ki székely szívének egész melegével kutatja népe ősi életének erekeit. A timborát élethű rajzokban élénk állítja a Szilágyi ismert rajzosa, Czárán Gyula a

székelyi vizesést kiránduló középponttá ohajtja fejleszteni, Barabás Endre cikkelye pedig egy harisnyás székely szobrászsal ismerteti meg. Az apróbb cikkelyek változatos mozaikja tárul élénk a pezsgő egyesületi életből. A Merza Gyula szerkesztésében szépen fejlődő „Erdély”-t az EKE tagjai hatkorona évi tagdíjuk fejében ingyen kapják. Tagságra jelentkezhetni személyesen v. levelezőlapon, a kolozsvári Mátyás házban.

— **Temetés.** Tinkovai Macskásy Krisztina, gambamari báró Gamera Gusztávnét csütörtökön d. u. 3 órakor általános részvétellel helyezték örök nyugalomra Székelykeresztúron. A temetési szertartást Jung-Cseke Lajos apát vezette.

— **A róm kath. főgimnázium.** Baróthi Szabó Dávid Önképzőkörre újra alakult, hogy ismét hozzá kezdjen egy évre a nemesítő munkához. A nyári szünetre megválasztott elnök: Boldizsár Dénes VIII. oszt. tanuló megköszönve a kör bizalmát s társait önzetlen, kitartó munkára buzdítván, tisztjét letette. Fenyő Lajos VIII. oszt. — mint korelnök — intézte a választásokat, melyek példás egyetértéssel folytak le, mintha csak egy emberből állott volna az egész kör. Az egyhangú választás eredménye a következő: György Dénes VIII. o. t. elnök, Boldizsár Dénes VIII. o. t. alelnök, Boga Alajos VII. o. t. főjegyző, Sassa Antal VIII. o. t. titkár-ellenőr, Szélyes Lajos VIII. o. t. pénztáros, Balázs Imre VII. o. t. könyvtáros, Kolombán Károly és Szász Károly VII. oszt. tanulók aljegyzők. Az „Ébredés” című ifjusági lap szerkesztője pedig így alakult meg: főszerkesztő: György Dénes VIII. o. t.; szerkesztők: Bodó László, Boldizsár Dénes és Ferenczy Károly VIII. o. t.; segédszerkesztők: Boga Alajos, Mária Ferenc és Olajos Domokos VIII. oszt. tanulók. — A választások végeztével György D. elnök megköszönte a kör bizalmát, mely — mint mondá — őt, az érdemtelent tüntette ki a kör vezetésével. Az érdeklődés mellett lefolyt ülés az elnök elttetésével végződött.

— **A legnagyobb kémikusok egyike,** Liebig Jusztusz, ismétellen rámutatott a szappannak fontosságára az emberi háztartásban, sőt annak használatát a kultúra mértékének jelezte és tényleg a szappan használata az egészséget illetően olyan nagy jelentőséggel bír, hogy azt az emberiség figyelmébe nem lehet eléggé ajánlani. Sajnos, a mindennapi használathoz szükséges szappanok kiválasztásánál nem eléggé óvatosak az emberek és gyakran kellemes illat és olcsóság által engedik magukat félrevezetni. Nem a legnagyobb darab a legolcsóbb, hanem a darab tartóssága, és minő ége a fontos, mert ártalmas anyagokból készült, gyantát tartalmazó szappanok érdesre és durvára változtatják a bőrt. A Sargféle Glycerin-szappanok a kozmetikában 50 év óta kitűnőknek bizonyultak és kiválóan alkalmasak arra, hogy a bőr puhaságát, fehérségét és finomságát fenntartsák, valamint hogy a kellemetlen mirigyképződésekből eredő bőrbetegségeket gyógyítsák és azok keletkezését lehetetlenné tegyék.

— **Gyilkos darázs.** Liebingen bajor városban nemrég egy ember úgy fulladt meg, hogy borivás közben darázs került a torkába, mely úgy megdagadt, hogy nem volt képes lélekzetet venni. Hasonló eset történt nemrég Hersbrack bajor városban. Egy méhészt a méhesből kivette egyik kaptárját s a fiának leszelt belőle egy darab lépesmészt. A lépben azonban egy méh volt s mikor a gyerek beleharapott, a méh megcsipte a nyelve tövét. A csipéstől a nyelv úgy megdagadt, hogy a gyerek megfulladt. A méhcsipés ellen különben biztosan ható a vöröshagyma nedve. Ha valakit méh vagy darázs csip meg, a csipés helyét rögtön be kell dörzsölni vöröshagyma kizsajtolt nedvével, mely nemcsak azonnal minden fájdalmat megszüntet, de a földagadást is megakadályozza.

— **Herczeg Ferenc-Album** lesz a Gajári Ödön szerkesztésével megjelenő „Az Ujság” politikai napilap legközelebbi husvétai ajándéka. — Karácsonra

pedig gyönyörű naptárral kedveskedik minden előfizetőjének — kivétel nélkül. „Az Ujság” melynek állandó főmunkatársai: Herczeg Ferenc, Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor, Mikszáth Kálmán, nemcsak értékes ajándékokkal lepi meg előfizetőit, hanem kitűnő lapot is ad, mely értesültség, hírszolgálat és bő tartalom dolgában a legfokozottabb igényeket is kielégíti. — Ennek tudható be „Az Ujság”-nak páratlanul gyors elterjedése és közkedveltsége az egész országban. — „Az Ujság” előfizetési ára 1 óra 2 K 40 f, negyedévre 7 K. Megrendelő cím: „Az Ujság” kiadóhivatala Budapest, VII., Kerepesi-ut 54. sz.

— **Szövetkezeti küldöttség a kormánynál.** A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete tisztelt tegnapielőtt a képviselőházban Tisza István gróf miniszterelnöknel Szilassy Zoltán igazgató vezetése mellett. A küldöttség, melyben Rubinek Gyula és Bujanovics Gyula országgyűlési képviselők is részt vettek, jelentést tett a miniszterelnöknek a szövetkezet által a magyar élelmi cikkek kivitele, valamint a kivándorlókat Fiuméből szállító hajóknak élelmi cikk felszereléssel való ellátása érdekében tett intézkedésekről, egyben pedig a kormány további támogatását kérte a megindított akció érdekében.

Törvénykezés.

Bűnügyi tárgyalások. A helybeli kir. járásbíróóság büntető osztályánál Miklós János szentléleki lakost lopás vétsége miatt 1 havi fogházra és 1 évi hivatalvesztésre; Lukács Ferencné zetelaki lakost orgazdaság vétsége miatt 1 napi fogházra ítélte a bíróság.

Esküdszéki tárgyalások. Az esküdszék októberi ülésszaka folyó hó 16-án veszi kezdetét a helybeli kir. törvényszéknél.

Csarnok.

Honnan tudja?

- Ejnye milyen szép ruhád van!
- Ugyan mond meg, hol szerezted?
- Csak ideát keletfelé,
- Ismeri-e Bukarestet? ...
- Igen-igen, tudok mindent.
- Hanem hát ez nagyon drága ...
- Ugyan, honnan tudja kérem? ...
- „A képeden van az ára” ...

József János.

Székely humor.

Meglát a székely ember két idegen ökröt, s tekintettel a kóst hiányra, így sohajt fel: Be jó, hogy ez a két ökr nem az enyém!

Megfelelt.

Fiu: Bár kiedet az Isten elvonné apám, hogy ne kinlódnék.

Apa: Nem bännám fiam, csak a torodból jól lakhatnám!

Közgazdaság.

Az élelmi cikkek nagybani árai a budapesti központi vásárcsarnokban.

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése a „Székely-Udvarhely” számára 1904. okt. 14-ről.)

A piacot jelenleg a tömeges almaküldemények uralják. Dacára azonban a tetemes hozataloknak, nemes, válogatott tábla fajalma aránylag elég jól értékesül. A baromfiüzletben némi

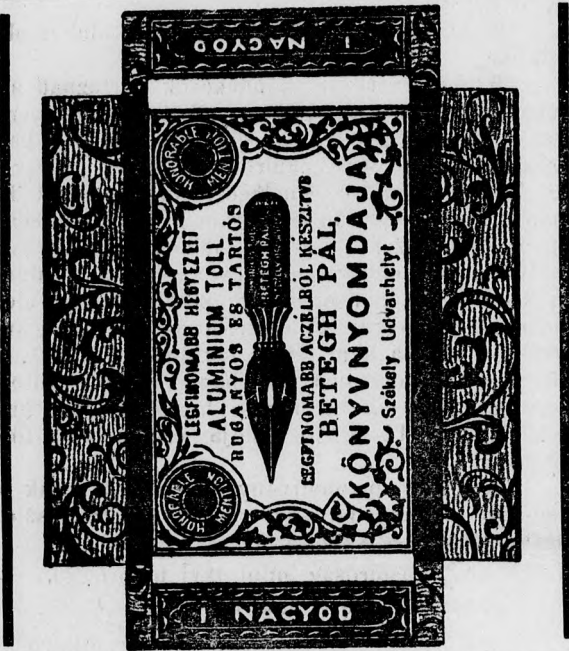
A székelykereszturi kir. bíróság vezetőjétől.
404—1904. Eln. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A székelykereszturi kir. járásbírósa helyiségeinek 1905-ik év január 1-től december 31-ig leendő fűtésére 100 köbméter, méter hosszúságú és a székelykereszturi kir. járásbírósa fogház helyiségeinek fűtésére 29 köbméter, méter hosszúságú, jó minőségű első osztályu teljesen kiszáradt hasábos bükk, vagy gyertyánfa szállításának biztosítása céljából 1904. október hó 30-ik napján d. e. 9 órakor a kir. járásbírósa vezetője hivatalos helyiségében nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozni kívánók oly értesítéssel hivatalnak meg, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok is elfogadhatók az árlejtés napjáig és hogy az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. járásbírósa vezetője irodájában megtekinthetők.

Székelykeresztur, 1904 október 12.

Apáthy Gyula,
kir. ítélőtáblai bíró.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

6249—904. alisp. szám.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye székelyudvarhelyi, székelykereszturi és homoródoklándi közszolgabírósa-gánál üresedésben lévő egy-egy közigazgatási gyakornoki állásra pályázatot hirdetnek.

Ezen állásokkal egybekötött javadalmasítás:

- I. 1600 korona évi törzsfizetés;
- II. 1300 korona évi törzsfizetés;
- III. 1000 korona évi törzsfizetés.

A pályázati kérvény, melyhez az 1883-ik évi 1. t.-c. 3. §-ában megkívánt elméleti képzettséget igazoló okmány csatolandó Udvarhelyvármegye főispánjához címzendő s **folyó év november hó 30-áig** bezárólag a vármegye alispánjához nyújtandó be.

A pályázati kérvény benyújtásának módjára nézve az 1902-ik évi 125000. sz. belügyminiszteri rendelettel kibocsátott vármegyei ügyviteli szabályzat 4. §-ának rendelkezése irányadó.

Székelyudvarhely, 1904. évi okt. hó 8. án.

Dr. Damokos Andor,
alispán.

559—1904. vgti szám.

Árverési hirdetmény.

Alólírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknek 1904. évi 4319. sz. végzése következtében hivatalból képviselt Hochmann Lázár patakfalvi és Hochmann Adolf és neje dályai lakosok ellen 1700 K s járulékaik erejéig 1904. évi augusztus hó 10-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 3689 K 89 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: házi butorok, ruhaneműk, borok, pálinka felék és követelések együttesen nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbírósa 1902. évi V. 2613. sz. végzése folytán 1700 K tőkekövetelés és ennek 1904. évi július hó 18. napjától járó 6% kamatai, 1% váltódíj és eddig összesen 137 korona 97 fillérben bíróság már megállapított költségei erejéig Dályában alpereseknél leendő eszközésére 1904. évi október hó 9-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett in-

góságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az előírt ingóságokat mások is le és felülfoglaltatják azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Okland, 1904. évi okt. hó 8. napján.

POLLÁK IGNÁC,
kir. bír. végrehajtó.

Kereskedők, Kereskedő segédek, Kis-kereskedők,

kik ügyes-bajos dolgaikban, u. m.: adó, tőzsde, italmérés, hadmentesség, viteldíjak, illetékek, díjszabásokban tanács nélkül saját tájékozottságukra vannak utalva, saját érdekükben rendeljék meg a **Magyar Kereskedők Zsebnaptárát** 1905. évre. Ara 2 korona (bélyegben is beküldhető.) Tartalmazza az alkalmazottakra vonatkozó törvényeket és értelmes magyarázatokkal felsorolja a kereskedőket érdeklő összes törvényeket és hasznos tudnivalókat. — Czim: **Nagy Sándor** nyomdavezető Pécs.

Fűszer-, porcellán- és üvegkereskedés!

Csodálatos olesó a Borhegyi borviz!

— Üvegenként csak 6 fillér. —

Ezen természetes ásványvizet kitűnő eredménynyel használják: hurutos bántalmakban, idült bõrghurutban, a gümőkór lerakódásának első stádiumában, a gyomor rendellenes működésében, a májműködés és epekészítés rendellenességében, az epekövek eltakarítását szembetűnően könnyíti, a bélhurut minden nemében, a nyálkás aranyérben, hasszervi dugulásokban, húgykő képződéseiben, mézes húgyárban, görvély- és mirigydagokban, angolkóros esontlagulás- és sorvadásokban. — A legkitűnőbb üdítő ital, borral vegyítve páratlan! — Hetenkint háromszor friss töltés! — Raktári SZENTPÉTERY GERGELYNÉL, Székelyudvarhelyt

Kérem a cégre ügyelni!

Hirdetmény.

Ege község korcsmájának árverése nem november 5-én, hanem november 6-án, azaz vasárnap lesz.

Megrendel. eknél kérjük lapunkra hivatkozni!

Benedek, Nagy és Konrád

első székely cipőraktára Sz. udvarhelyt, Kossuth-u.

Dus választék csinos és tartós cipőkben!

Mérték utáni megrendelések pontos kivitele. o

„Fredin” cipőkenőcs kapható. Egy doboz 60 fillér.

Petőfi összes költeményei 1 és 2 koronás díszkötésekben, Magyar és Olcsó Könyvtár sorozatai; óvodás és iskolai táskák nagy választékban Betegh Pál könyvkereskedésében Kossuth utca 15. sz. alatt kaphatók.

Mindenütt, minden gyógyszerárban kapható. Otthon, valamint utazás alkalmával nélkülözhetetlen szer a

Thierry gyógyszerész balzsama

mindenütt ismeretes, mindenhol elismerték.

Rossz emésztésnél és ennek mellékjelenségeinél a leghathatósabb, mint fõhõfõgés, gyomorgöres, étvágytalanság, katarhus, gyuladások, gyengeség, fõlfuvadás stb.

Göres- és fájdalomcsillapító, köhögést megszüntet, nyálkaoldó és tisztító.

Legkisebb postaküld. 12 kis vagy 6 nagy üveg 5 korona költségmentesen, 60 kis vagy 30 nagy üveg 15 korona költségmentesen.

A raktárak kicsinyben 1 kis-üveget 30 fillérért, duplaüveget 60 fillérért árusítanak.

Tessék az egyedül és egyellen törvényesen védett zöld apácavédjegyre „Ich dien” ügyelni. Egyedül valódi. — Ezen védjegy utánzása és forgalombahozatala, valamint más törvényesen meg nem engedett, ismételési nincs megengedve s az ily forgalomba nem hozható balzsamvédjegy törvényesen üldöztek.

Thierry A. gyógyszerész Centifoliakenõcse

Schutzengel-Apotheke

des A. THIERRY II. PREGRADA

pal előbb érkezhettek meg, mint utánvétellel és clesnek az utánvételi költségek, azért ajánlatos az összeget azonnal küldeni és a postautalvány szelvényén megtenni a rendelést és pontos címet írni.

fájdalomcsillapító, puhító feloldó, húzó, gyógyító stb. — 3. 0 korona franko. A raktárakban kicsinyben 1.20 korona tégeyenként.

Központi raktár Budapest Török J. gyógytára, dr. Egger Leo gyógytára, Vértes gyógyszerár Lugos. Közvetlen megrendelések így címzendők:

Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohits-Sauerbrunn.

Ha az összeg előre beküldetik, mint a küldemény egy napal előbb érkezhettek meg, mint utánvétellel és clesnek az utánvételi költségek, azért ajánlatos az összeget azonnal küldeni és a postautalvány szelvényén megtenni a rendelést és pontos címet írni.

Antracén írótenta

legjobb és állandóan friss minőségben gyári áron a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában (Betegh Pál könyv-papír-, író- és rajzszerek-kereskedésében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15. szám alatt kapható! Ezen kitűnő tenta a tollból könnyen sötétken folyik, csakhamar megfeketedik és a tollal nem rontja. Rendelés irás és másoláshoz egyformán kiválóan használható! Ismét eladóknek rendkívül kedvezmény.

Schicht-szappan

„szarvas”

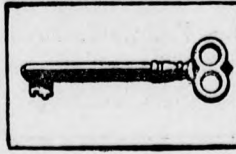
vagy

„kulcs”

Jegygyel

legjobb, legkládósbabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészeketl mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Egy javított fedeles kocsi teljesen jó állapotban eladó **Dávid Gergely** kovácsmesternél Székelyudvarhelyt, Petőfi-utca 26. sz. — felelősség és jótállás mellett. Ócska kocsiat be-cserél s készít újakat és elvállal mindennemű javítást a legjutányosabb árért.

!!! Most jelent meg !!!

Szalay Béla
Bánat.

Versek.

Ára csinos borítékba
füzve 1 korona.

Kapható:
Betegh Pál
könyvkereskedésében
Székelyudvarhelyt.

BOR. Jó és olcsó asztali csemege és gyógy-borok literenkint 28 krtól 1 frt 40 krig **Fernengel Gyula** bor nagykereskedésében kaphatók. 5 literen felüli vételnél külön kedvezményes árak.

Mint gyógyviz csodahatása.

Kászoni Főkut.

Természetes gyógy borviz!

Kizárólagos főraktár Udvarhelyvármegye egész területére: SZENTPÉTERY GERGELY fűszer-, üveg-, porcellán- és diszműáru kereskedésében Székelyudvarhelyt, Deak-tér 15 szám alatt. — Üvegenkénti ára 12 fillér.

Mindig friss szállítmány.

Cimbalom iskola

öntanulásra.

Minden cimbalom kedvelő megtanulhat magányosan tanító nélkül cimbalmozni a Kovács-féle legújabb cimbalomiskolájából. Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajzzal, 50 legújabb magyar nótával. Az iskola ára 10 korona Kapható: **Kovács János** okl. cimbalomtanárnál Budapest, VII. Erzsébet-körut 5. sz.

Eladó alma. Kézszel szedett, válogatott (I. és II. osztályu) szép **batu!-alma** eladó **Ugron Gáspár** földbirtokosnál Bikafalván

924-904 sz.

Tölgyfaeladási hirdetmény.

Erked község (Udvarhelymegye) tulajdonát képező erdőnek B) üzemosztályának 13-19 osztágában kibélyezett 4213 darab tölgyfakészlete, mely 2832 m³ tölgy-műfára és 789 m³ tűzfára becsültetett, Erked község házában **1904. november hó 2-án délelőtt 9 órakor** tartandó zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen a leg-többet ígérőnek el fog adatni.

Kékiáltási ár 24 878 korona, szóval huszon-négyezer nyolcszázhetvennyolc korona.

Utóajánlatok nem fogadtnak el.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka.

Részletes becslési és árverési feltételek a székelykereszturi m. kir. járási erdőgondnokságnál és alulirotnál betekintheők.

Erked, 1904. október hó 5-én.

Bálint Mihály,
nagyközségi jegyző.

Hámm Márton,
k. főbíró.

Uj asztalos-műhely!

Van szerencsém a városi és vidéki nagyérdemű közönség szives tndomására adni, hogy a helybeli piacon **Kossuth utca 40. házszám** alatt, boldogult édes atyám, néhai **Gyarmathy Károly-féle** műhely helyiségében **egy új asztalos-műhelyt** nyitottam.

Budapesten és külföldön hosszú éveken át szer-zett sokoldalú tapasztalataim azon kellemes helyzetbe juttattak, hogy épület munkákat, valamint butorokat, ugyszintén teljes nappali-, ebédlő- és hálószoba be-rendezéseket a legújabb rajzok és minták szerint, **csinos és tartós** kivitelben, felelősség mellett elő-állithassak. — Javításokat is jótállás mellett esz-közlök.

Jelszavam: **jutányos ár és pontos kiszolgálás!**
Szives pártfogásukat kérve, vagyok
teljes tisztelettel:
Gyarmathy István,
épület- és butor-asztalos.

Pénz

Előzetes költség nélkül 4%-OS törlesztéses kölcsönöket

nyújtunk budapesti és külföldi elsőrangú pénzüintézetektől a földbirtok és ingatlan értékéig I. és II. helyre 15-65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, ka-tonatiszteknek, állami és magánhivatalnokoknak, kereskedők-nek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1-15 évig terjedő időre gyorsan diszcreten.

Bank- és magánadósságok konvertálása.

Készítünk tervezeteket különféle ujonnan alapítandó vállalatokról, valamint finansirozzuk is ezeket. — Elvállalunk technikai és geológiai véleményezéseket hités szakértők által: foglalkozunk fennálló vál-lalatok részvénytársasággá való átalakításával.

Meller Lajos és társa Budapest, VI. Teréz-körut 32. (Törvénszékileg be-jegyzett cég.) (Válasz bélyeg.)

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

Alapított: 1865. **női- és férfi divatáruháza Székelyudvarhelyt, Batthyány-tér 4 ik szám.** Alapított: 1865.

Legolcsóbb bevásárlási forrás! **Gyors és pontos kiszolgálás!**

Üzletemet az eddigi helyiség jobb szár-nyába helyeztem át!

Egyuttal a n. é. közönség igényeinek megfelelőleg tetemesen megnagyobbítottam és dusan fölszereltem mindennemű női-és férfi divatárukkal.

Férfi- és iskolai fiugyermek kész öltönyökben nagy választék, legolcsóbb árak!

Téli és őszi divatekkek d us raktára. o o o

Férfi- és női ru-hák teljes elké-szítettése első-rendű műtermek-ben! o o o

Menyasszonyi o kelengyék nagy választékban! o

Állandó nagy vá-laszték bluz- és ruha selymekben féláron is alul!!

Legnagyobb o raktár férfi és fiu ruháknak való posztókban, pü-ratlan olcsó árak-ban, kiváló minő-ségekben! o o

Férfi és fiu kész-ruhák áruháza. Ezenágbán a leg-végsőig menő ol-csó árakat bizto-sítom, miért is különösen bátor vagyok az előso-roltakra fölhívni a közfigyelmet!

Férfi, női és gyer-mek cipők kiváló minőségben, ver-senyen ki v ü li árakban! o o

Csinos női- és férfi sport, ten-nis és torna-cipők dus választékban.

Illatszerek, szap-panok, ruha- és hajkefék! o o

Uti bőröndök és kézi-táskák. o o